

Moravské hrady

recenze knihy

K významným kastelologům, kteří se zasloužili o důkladné poznání hradní architektury Čech, Moravy a Slezska, patří August Sedláček, Dobroslava Menclová, Tomáš Durdík, Jiří Úlovec, Miroslav Plaček, František Záruba a další odborníci. Průkopníkem oboru však byl František Alexandr Heber (1815-1849), rodák z myslivny v Třebotově, vyučený obchodník, společenským postavením měšťan ve Zbirohu, který se zabýval historií a popisem hradů i tvrzí Čech a Moravy. Výsledkem bylo sedmisvazkové dílo **Böhmens Burgen, Vesten und Bergschlösser**, psané německy a zároveň autorem ilustrované, které je i v současnosti významným topografickým pramenem. Textová část Heberova kompendia byla do 21. století širší veřejnosti neznámá, ale Nakladatelství Argo v českém překladu vydalo (ve spolupráci s odborníky) Heberovy knihy v kompaktněji upravené ediční řadě – původní počet sedmi svazků byl snížena na pět, rozdělených dle územních celků – Západní Čechy (2002), Severní Čechy (2006), Jižní Čechy (2008), Střední Čechy (2012), Východní Čechy (2023). Projekt byl završen ke konci roku 2024 Heberovou nedokončenou publikací (zemřel na zápal plic) o hradech na Moravě.

Knihy **Moravské hrady a jejich pověsti** se dělí na část odbornou (PhDr. Jiří Úlovec, PhDr. Miroslav Plaček), ve které jsou dle moderního výzkumu popsány Heberem navštívené hrady (např. Boskovice, Brníčko, Cimburk, Černá Hora, Děvičky, Doubravice, Frejštejn, Helfštejn, Hukvaldy, Jevišovice, Mírov, Nový hrad, Pernštejn, Sirotčí hrad, Starý Jičín, Veverčí, Zdislavice aj.), včetně vývojových schémat jednotlivých staveb, terénních a hmotových rekonstrukcí, dobových reprodukcí i plánů a na část, která obsahuje původní Heberův text, doplněný autorovými ilustracemi. Přestože je faktograficky částečně zastaralý a jako celek ve srovnání s poznatky současné kastelologické vědy již nevyhovuje, opětovné vydání knihy má své opodstatnění pro čtivý styl, dobové kresby hradů či historické statě, kterými Heber knihu obohatil a jako autodidakt zároveň prokázal schopnost orientace v písemných pramenech. V odborné části publikace lze také nalézt nepřesný údaj – Petr Vok z Rožmberka neuzavřel sňatek (svatební pohár se dochoval v Rijksmuseum Amsterdam) s Kateřinou z Ludanic v roce 1573 - svoji byli od 14. února 1580.

Kniha **Moravské hrady a jejich pověsti** je inspirací k porovnání s nynější podobou významných památkových objektů či výletům za poznáním a jejím současným vydáním byl splacen dluh vůči Františku Alexandru Heberovi, zakladateli české a moravské kastelologie.

František Alexandr Heber, Jiří Úlovec, Miroslav Plaček - Moravské hrady a jejich pověsti, ISBN: 978-80-257-4581-6, 284 str., 1.vyd., Nakladatelství Argo – Praha, rok 2024.

Autor textu: Stanislav Vaněk